

OBSAH

Poděkování	13	
Úvod	15	
I. HISTORIE BÁDÁNÍ A ARCHEOLOGIE KULTU		21
I.1	Biblická archeologie	22
I.2	Bibličtí archeologové	23
II. CHRONOLOGIE DOBY ŽELEZNÉ V JUDSKU/IZRAELI		25
II.1	Judské království: negativní archeologická evidence Sjednoceného království	28
III. CHRÁMY A SVATYNĚ		32
III.1	Kanaánské chrámy v pozdní době bronzové (16.–12. století př. Kr.)	32
III.2	Šalomounův chrám: tradice a původ architektury	33
III.3	Chrámy v Tell Tajinát	36
III.4	Chrámy v Ajn Dára a Allepu	37
III.5	Chrám v Moce	42
III.6	Svatyně v Aradu	48
III.6.1	Založení judského Aradu	55
III.6.2	Tři oltáře, dvě stély pro jedno božstvo?	55
III.6.3	Zánik svatyně – teorie a archeologie	58
III.7	Lakíš	60
III.8	Beer Šeba	67
III.9	Průmyslový kult v Aradu a Moce?	69
III.9.1	Arad: vojenská pevnost, administrativní centrum a distribuční místo	69
III.9.2	Moca: jeruzalémská sýpka	72
III.10	Kolik bylo doopravdy v Judsku chrámů?	73

IV.	OLTÁŘE	75
IV.1	Velké obětní oltáře	77
IV.1.1	Tel Arad – první odkrytý oltář před judskou svatyní	77
IV.1.2	Tel Moca – chrám s oltářem na okraji Jeruzaléma ..	78
IV.1.3	Tel Beer Šeba – jediný, ale rozebraný judský rohatý oltář	79
IV.1.4	Tel Šíló – menší rohatý oltář a tři samostatné rohy ..	81
IV.1.5	Nachal Šíló – osamocený rohatý oltář uprostřed svahu	82
IV.1.6	Tel Dótan – čtyřrohý oltář ze severu	83
IV.1.7	Tel Dan – monumentální roh	84
IV.1.8	Megido	85
IV.1.9	Hora Ébal – oltář s přístupovou rampou	85
IV.2	Malé (kadidlové) kamenné oltáře	86
IV.2.1	Tel Arad – oltáře se zbytky organického materiálu a kadidelnice	88
IV.2.2	Lakíš – oltář s jedním rohem a dvojitý oltář	89
IV.2.3	Tel Malchata – čtvercové oltáře bez rohů	90
IV.2.4	Tel Megido – dva rohaté oltáře	90
IV.2.5	Tel Dan – oltářová místnost	91
IV.2.6	Shrnutí	91
IV.3	Pelištejské oltáře – typické převážně v 7. století př. Kr.	92
IV.4	Rohaté oltáře v Bibli	95
IV.5	Přišel motiv rohů z Egejské oblasti, nebo ze severu?	96
IV.5.1	Mykénský motiv rohů posvěcení v Pelišteji a Judsku?	97
IV.5.2	Hliněné oltáře a kultické stojany jako předchůdci rohatých oltářů?	100
IV.5.3	Shrnutí	102
IV.6	Kadidelnice – oltáře, nebo nástroj k vytápění	104
IV.6.1	Tel Arad, Lakíš a Tel Moca	104
IV.7	Modely svatyní	105
IV.7.1	Modely svatyní v Judsku a Izraeli	106
IV.8	Shrnutí	110

V.	KULTICKÉ REFORMY ZA KRÁLŮ CHIZKIJÁŠE A JÓŠIJÁŠE – CO ŘÍKÁ BIBLE A CO ARCHEOLOGIE?	111
V.1	Tel Arad	113
V.2	Lakíš	115
V.3	Tel Beer Šeba	118
V.4	Tel Moca.....	118
V.5	Řízená reforma jako důsledek asyrského tažení, nebo přirozený vývoj kultu?.....	119
VI.	OSOBNÍ ZBOŽNOST A DOMÁCÍ KULT.....	123
VI.1	Kultické místnosti	124
VI.1.2	Tel Chalíf/Lahav – soukromá kultická místnost	124
VI.1.3	Chirbet Qeiyafa – tři kultické místnosti.....	126
VI.2	Plakety a sošky	128
VI.2.1	Plakety v Kanaánu	130
VI.2.2	Plakety egyptského stylu	131
VI.2.3	Revadimský typ plaket.....	133
VI.2.4	Plakety mezopotámského stylu	136
VI.2.5	Závěrem k plaketám z doby bronzové	137
VI.3	Sošky v době železné	138
VI.3.1	Antropomorfní hlavy lokální výroby, které odrážejí egejský vliv	138
VI.3.2	Judské pilířové sošky	139
VI.3.3	Sošky znázorňující hudebníky	147
VI.3.4	Jezdec na koni (judský jezdec).....	149
VI.3.5	Pelištejská Ašdoda	154
VI.4	Shrnutí: funkce sošek v každodenním životě Judejců	155
VII.	JUDSKÝ KULT A POLYTEISMUS	157
VII.1	Vyobrazení Jahveho a Ašery	157
VII.1.1	Jeruzalém – terakotová soška a obrázkový nápis....	158
VII.1.2	Kuntillet Adžrud – Jahve ze Samaří/Témanu a jeho Ašera	159
VII.2	Egyptský vliv na soukromý kult v Beer Šebě v době železné	164

VII.3	Jeruzalém a Moca – odkazy k uctívání Baala	166
VII.4	Kultické stély	167
VII.4.1	Chirbet Qeiyafa – stély ve čtyřech různých kontextech	169
VII.4.2	Arad – dvě kultické stély z velesvatyně	171
VII.4.3	Edomské svatyně jako ukázka ikonického kultu	172
VII.4.4	Moca – pět kultických stél za vchodem chrámu	173
VII.4.5	Dan – severoizraelské kultické stély	173
VII.5	Shrnutí	174
VIII.	ZÁVĚREM	176
	Slovníček odborných pojmu	183
	Seznam zkratek	185
	Bibliografie	186
	Rejstřík biblických odkazů	197
	Rejstřík osobních jmen	198
	Rejstřík místních názvů	200
	Rejstřík věcný	203